

Helse- og Omsorgsdepartementet

Spesialisthelsetjenesteavdelingen

Postboks 8011 Dep

0030 Oslo

Oslo, 1/10-2010

Alternativ til Vold (ATV)

Lilletorget 1

0184 Oslo

Høringsuttalelse, NOU 2010:3 – Drap i Norge i perioden 2004-2009

Viser til brev av 18/6-2010 deres ref. 201002105-1/AWG, med ønske om høringsuttalelse. Vi ønsker med dette å komme med noen uttalelser knyttet til denne NOUen, da med spesifikt hensyn til forslag til tiltak. Kommentarene er sammenfattet i nummererte innspill nedenfor, men ikke sortert etter viktighetsgrad. Hvis noen av kommentarene ønskes ytterligere utdypet enn i den form de blir oversendt nå gjør vi gjerne det ved forespørsel.

1. Kommentar til utvalgets tilråding 16.1.1. I denne tilrådingen fremheves det at voldelig atferd bør være et prioritert tema under behandling av rusavhengige pasienter. Vi sier oss enige i dette, men vil spesielt påpeke at denne type behandling sjelden eller aldri er implementert i behandling av rusavhengige i Norge, og at det er liten kunnskapsutvikling på behandling av voldsproblemer på rusfeltet. For at en slik tilråding skal kunne følges opp er det nødvendig å samtidig gjøre noe med denne mangelen.
2. Kommentar til tilråding 16.1.2. Fastlegene ønskes å ha en sentral rolle i arbeidet med tidlig intervensjon ovenfor personer som har voldelig atferd. Som ved forrige punkt har oss bekjent fastleger (eller leger generelt) fått muligheten til å tilegne seg særlig kunnskap om vold og behandling av voldsproblemer, og det kan derfor være nyttig å styrke grunn- og etterutdanning for leger i Norge for å hjelpe på dette forholdet.
3. Ifht tilråding 16.1.5 på forskning anbefales det integrert arbeid ifht voldelig atferd. ATV og Tyrilistiftelsens fagutviklingsprosjekt på integrert behandling av rus- og voldsproblemer ga oss en del kunnskap om dette temaet. Slik type behandling er igjen sjeldent og det mangler kunnskap på dette området i Norge. Det er også svært begrenset med behandlingstilbud

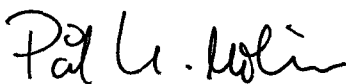
Alternativ til VOLD

ellers i verden som følger en integrert behandling av samtidige rus- og voldsproblemer. Vi ønsker oss en videre satsning på dette området, både for rusfeltet, voldsbehandlingsfeltet og behandlingsapparatet generelt.

4. I tilråkning 16.2.9 ønskes det spesielt tilpassede behandlingstilbud for personer med risiko for utøvelse av vold. Slike tilbud finnes det noe av, men det er en lang vei igjen før dette er godt nok utbygget. Det utvalget her (og andre steder) ikke sier noe om, er det er ulike behov for slike tilbud avhengig av hvilken type vold og hvilke type voldsrisiko det er snakk om. At utvalget derunder konkluderer med at slike tilbud "ofte vil være spesielt tilrettelagt for personer med dyssosial personlighetsforstyrrelse" fremstår som noe merkelig med hensyn til at det ikke der påpekes hvilken type vold og pasientgruppe man da tenker på. Når det gjelder til eksempel voldsutøvere av vold i nære relasjoner slik vi kjenner de i norsk kontekst, er denne diagnosen på ingen måte fremtredende i klientgruppen i sin helhet. Dette er en større diskusjon, men vi ønsker å påpeke at dette momentet kan nyanserer ytterligere. Særlig med hensyn til at sjalusi var omtalt som motiv i 19 % av drapssakene i en tidligere gjennomgang i rapporten, og derav er en av "hovedårsakene" til drapene (hvis man ensidig ser på motiv), kan det være på sin plass å påpeke at utøverens behov for kontroll, og det faktum at bruddfasen i mange voldelige parforhold er den "farligste" er minst like viktig for feltet vold i nære relasjoner som personlighetsdiagnostikken som her brukes. Vi savner en forståelse av denne typen vold, og opplever disse kategoriseringene som alt for grove til at de er nyttige nok for beskrivelse av behandlingsbehov. Vi ser at utvalget naturlig nok har vært opptatt av psykisk lidelse og rusmisbruk, men i det foreliggende tallmaterialet er det også mulig å trekke flere konklusjoner hvis man tar hensyn til at vold og drap skjer i ulike kontekster og består ofte av et samspill mellom personlighet, situasjonsmessige faktorer, relasjonsmessige faktorer, og så videre.
5. Med hensyn til det viktige mediefokuset de senere årene på drap i nære relasjoner, og spesifikt drap-selvdrap er det også viktig å påpeke at dette er lite omtalt verken på kunnskapssiden eller tiltakssiden i denne rapporten. Foreløpig forskning på drap-selvdrap til eksempel viser til at utøvere ofte er en mann, uten psykiske lidelser og uten særlige rusproblemer. Konkrete tiltak som for eksempel et tettere samarbeid mellom hjelpeapparatet og politi/rettsvesen er ett område det etter vår mening er mye å hente på i denne sammenheng. Denne type forebyggende og akutt samarbeid har vi et stort forbedringspotensiale på, og da på flere felter enn kun en endring i av retningslinjer for håndtering av taushetsplikten (som utvalget har vært særlig opptatte av).

På vegne av ATV

Med vennlig hilsen

Pål Kristian Molin

Psykologspesialist, ATV